

การศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหาร
องค์การบริหารส่วนตำบล

Comparative Study of the Responsibility of Administrator
in Sub District Administration Organization

ดร. ไพศาล จันทังษ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำแนกปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสและเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 390 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วย แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล แบบประเมินความรับผิดชอบในการบริหาร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ จำนวน ร้อยละ t-test ANOVA และทดสอบรายคู่โดยใช้ Least Significant Difference (LSD)

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการรับรู้ความรับผิดชอบในการบริหารของ ผู้บริหาร อบต. อยู่ในระดับมาก เมื่อศึกษาเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหาร อบต. ที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบในการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า กลุ่มผู้บริหารที่มีอายุมากกว่า 46 ปี มีคะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบในการ

บริหาร สูงกว่า กลุ่มผู้บริหารที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี และกลุ่มผู้บริหารที่มีอายุ 31-45 ปี ผู้บริหาร อบต. ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบในการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่ากลุ่มผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบในการบริหาร สูงกว่า กลุ่มผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และกลุ่มผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท ผู้บริหาร อบต. ที่มีสถานภาพสมรสคู่ มีคะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบในการบริหารสูงกว่ากลุ่มผู้บริหารที่มีสถานภาพสมรสโสดหรือหย่า/แยกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และผู้บริหาร อบต. เพศชายมีคะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบในการบริหารสูงกว่าผู้บริหาร เพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

คำสำคัญ : ปัจจัยส่วนบุคคล/ความรับผิดชอบในการบริหาร/องค์การบริหารส่วนตำบล

*อาจารย์ประจำ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยคริสเตียน

Abstract

The purposes of this descriptive research were to investigate the perceive management responsibility of the administrators of the Sub district Administration Organizations (SOA) and to compare the management responsibility of the administrators of SOA regarding their personal factors including age group, education level, marital status, and gender. The samples were 390 administrators of the Sub district Administration Organizations. The questionnaire was composed of personal factors and management responsibility. The statistics used to analyze the collected data were percentage, t-test, ANOVA and Least Significant Difference (LSD).

The research findings revealed that the perceive management responsibility of the administrators of SOA was at the high level. The administrators of SOA, who had differences in age group, had significantly different mean score of management responsibility ($p < 0.05$).

According to that, 46 years or over among the administrators had higher mean score of management responsibility than the administrators who had 30 years or lower and 31-45 years. The mean score of management responsibility of the administrators of SOA classified by educational level was different in significant level at 0.05. According to that, the administrators in the level of lower bachelor degree group had higher mean score of management responsibility than bachelor degree group and master degree group. The administrators who were married in marital status had significantly higher management responsibility mean score than single or divorced/separated administrators ($p < 0.05$). Moreover, the male administrators had significantly higher management responsibility mean score than female administrators ($p < 0.05$).

Keywords : personal factors/responsibility /Sub district Administration Organization

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบหนึ่งของ การปกครองแบบกระจายอำนาจ (Decentralization) คือ องค์กรกำหนดให้มีการกระจายอำนาจหน้าที่ไปสู่หน่วยงานต่างๆรวมทั้งพนักงานในระดับต่างๆซึ่งจะทำให้ องค์กรเกิดความคล่องตัวในการทำงาน แนวคิดดังกล่าวส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการปกครองตนเอง รวมทั้งสามารถตรวจสอบ

การทำงานของฝ่ายบริหารที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาดำเนินการขององค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยการปกครองตนเองในรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศ และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานพัฒนาชนบทให้ท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยัง

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม) ๒๕๕๔

เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อันเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ท้องถิ่นและประเทศชาติ ดังนั้นความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่สุดมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ตามกฎหมาย อบต.มีความสำคัญต่อชุมชนในลักษณะที่เป็นองค์กรพื้นฐานของท้องถิ่น และเป็นกลไกสำคัญต่อการบริหารการพัฒนาในระดับตำบลทั้งในทางทฤษฎีและในทางปฏิบัติ ในทางทฤษฎีมีความเชื่อว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีแนวโน้มว่าจะมีศักยภาพสูงในการพัฒนาชนบท เป็นองค์กรที่มีพลังของประชาชนในท้องถิ่นซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนและทรัพยากรต่างๆ ในชนบทจึงน่าจะรู้ปัญหาความต้องการที่แท้จริงรวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหานั้นได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมในชุมชน (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2536)

การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนระดับตำบล หมู่บ้าน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยและแนวโน้มองค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจหน้าที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของประชาชนในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น การนำธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย การจัดการความขัดแย้ง การจัดการทรัพยากรและความรับผิดชอบในการบริหารเป็นแนวทางในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทำให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี (โกวิทย์ พวงงาม, 2544)

ความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหารเป็นองค์ประกอบหนึ่งของหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งหมายถึง ความมุ่งมั่น และตั้งใจ

ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถให้บรรลุผลสำเร็จ สอดคล้องตามกฎระเบียบขององค์กร ปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ สังคม ประชาชนและประเทศชาติ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับบริการและส่วนรวมเป็นสำคัญ รวมทั้งยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย ตลอดจนพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการประกอบการกิจต่อสาธารณชนสามารถชี้แจงเหตุผลได้ และพร้อมรับการตรวจสอบจากสาธารณะตามแนวทางในการดำเนินการตามหลักความรับผิดชอบ ซึ่งผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งการสร้างแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานด้วยการยกย่องและส่งเสริมความประพฤติของบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี สร้างความรับผิดชอบของตนเอง โดยใช้การมีส่วนร่วมในองค์กร มีระบบตรวจสอบและการประเมินผลที่น่าเชื่อถือได้ ส่งเสริมผู้มีความสามารถโดยการให้รางวัลรวมทั้งการจูงใจด้วยค่าตอบแทนและอื่นๆ (สำนักงาน ก.พ., 2543)

จากการศึกษางานวิจัย เรื่อง องค์ประกอบของธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบด้านความรับผิดชอบในการบริหารจัดการของผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยดังนี้ การประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติภารกิจให้บรรลุผลสำเร็จ การมอบหมายอำนาจในการตัดสินใจตามบทบาทหน้าที่ แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การแสวงหาข้อมูลโดยตนเองและจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ก่อนการตัดสินใจ ข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการมาจากประสบการณ์ของตนเอง ข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการมาจากผู้ในชุมชนทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของ อบต. เกิดจากประชาชนในท้องถิ่น การเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน การเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน การจัดทำกิจกรรมให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของบริบทสังคม การกำหนดแผนปฏิบัติการโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้

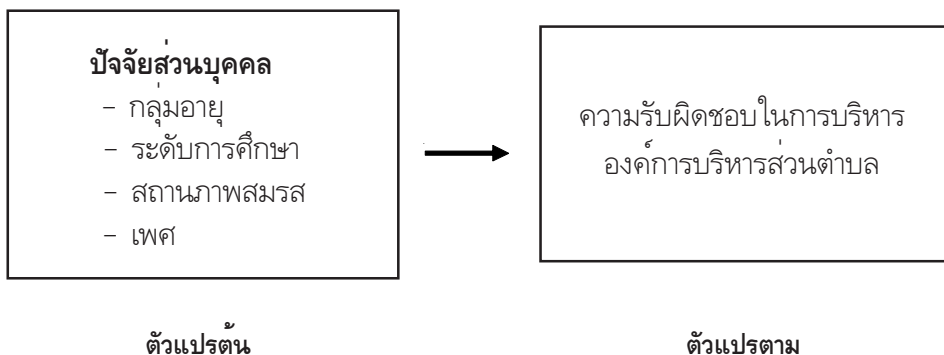
ในทางปฏิบัติ การส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของ อบต. การมีตัวกลางในการประสานความขัดแย้ง การปรับระเบียบข้อบังคับโดยใช้หลักประชาธิปไตย ตามเหตุตามผลเพื่อลดความขัดแย้ง การให้มีการเจรจาต่อรองเพื่อลดความขัดแย้ง (ชาติชัย อุดมกิจมงคล, 2553)

การเปลี่ยนแปลงกำลังคนในองค์กรเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของสังคมและของโลก การจัดการความแตกต่างของช่วงอายุ ทุกช่วงอายุมีความแตกต่าง เหตุที่มีความต่างนั้นก็เพราะว่าแต่ละช่วงอายุได้เห็นประสบการณ์ของคนรุ่นก่อนตนเอง ผนวกกับประสบการณ์ในชีวิตทำงาน ทำให้เขาพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะของช่วงวัยตนเองขึ้นมา เป็นเรื่องปกติที่คนวัยหนึ่งจะมองคนวัยก่อนตนในเชิงวิพากษ์วิจารณ์และมีแนวโน้มจะเป็นไปในทางลบและทุกช่วงอายุมีทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน ดังนั้นฝ่ายบริหารขององค์กรต้องรู้จักดึงจุดแข็งและศักยภาพของคนแต่ละช่วงวัยมาให้เกิดประโยชน์สูงสุด การบริหารกำลัง

คนสำหรับองค์กรที่มีความแตกต่างในช่วงอายุจึงต้องให้ความสนใจทั้งในระดับยุทธศาสตร์และระดับปฏิบัติการ การจัดการความแตกต่างของช่วงอายุจึงเป็นทักษะใหม่ของทั้งผู้บริหารและมีอาชีพด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล (สุรพงษ์ มาลี, 2553)

ในสถานการณ์ปัจจุบัน สังคมที่มีความหลากหลายทางด้านความคิดและการแข่งขัน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่สุดมีความสำคัญต่อการพัฒนาการปกครองส่วนท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด คณะผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสและเพศกับความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถคัดเลือกผู้บริหารที่มีความรับผิดชอบในการบริหารงานให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนมากที่สุด

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย การศึกษาเปรียบเทียบ ปัจจัยส่วนบุคคลกับความรับผิดชอบในการบริหาร ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวแปรสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ สมรสและเพศ กับความรับผิดชอบในการบริหารองค์ การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ การประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติภารกิจ ให้บรรลุผลสำเร็จ การมอบหมายอำนาจในการตัดสินใจตามบทบาทหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การแสวงหาข้อมูลโดยตนเองและจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ก่อนการตัดสินใจ ข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการมาจาก ประสบการณ์ของตนเอง ข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการ มาจากผู้นำชุมชนทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของ อบต. เกิดจากประชาชน ในท้องถิ่น การเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน การเปิดโอกาสให้ประชาชน ตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน การจัดทำกิจกรรม ให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของบริบทสังคม การกำหนด แผนปฏิบัติการโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในทาง ปฏิบัติ การส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนให้เข้ากับ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงาน ของ อบต. การมีตัวกลางในการประสานความขัดแย้ง การปรับระเบียบข้อบังคับโดยใช้หลักประชาธิปไตยตาม เหตุตามผลเพื่อลดความขัดแย้งและการให้มีการเจรจา ต่อรองเพื่อลดความขัดแย้ง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ใช้เป็นฐานข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ใช้เป็นฐานข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้

คำถามของการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อความรับผิดชอบในการบริหาร ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลซึ่ง ประกอบด้วย กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ

สมรสและเพศ กับความรับผิดชอบในการบริหารของ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

สมมติฐานการวิจัย

ความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ ระดับ การศึกษา สถานภาพสมรสและเพศแตกต่างกัน

การแปลผลงานวิจัย

การแปลผลใช้ค่าเฉลี่ยที่มีค่าตั้งแต่ 1.00 - 5.00 โดยถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง มีความ สำคัญมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง มีความ สำคัญมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง มีความ สำคัญปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง มีความ สำคัญต่ำ

ค่าเฉลี่ย 1 - 1.80 หมายถึง มีความ สำคัญต่ำที่สุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาสำหรับการ เลือกคุณลักษณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วน ตำบลในด้านความรับผิดชอบการบริหารงานให้เกิด ประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) วิเคราะห์เปรียบเทียบ ปัจจัยส่วนบุคคลกับความรับผิดชอบในการบริหารของ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประชากรที่ใช้ในการ ศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กในประเทศไทย รวม 3,869 แห่ง จากข้อมูล อบต. ทั่วประเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้จาก

การสุ่มอย่างมีระบบเลือกจาก ผู้บริหาร อบต. ตามภูมิภาคของประเทศ ซึ่งแบ่งเป็น 4 ภาค ตามเขตการปกครอง ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ใช้แบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 400 ชุด และได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 400 ชุด ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแบบสอบถามพบว่า ข้อมูลมีความครบถ้วนสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์จำนวน 390 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.5

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดีในการบริหารงาน อบต. สามารถนำมาพัฒนาเป็นแบบสอบถาม(Questionnaire) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการบริหาร ประกอบด้วย การประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติภารกิจให้บรรลุผลสำเร็จ การมอบหมายอำนาจในการตัดสินใจตามบทบาทหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การแสวงหาข้อมูลโดยตนเองและจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ก่อนการตัดสินใจ ข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการมาจากประสบการณ์ของตนเอง ข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการมาจากผู้นำชุมชนทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของ อบต. เกิดจากประชาชนในท้องถิ่น การเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน การเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน การจัดทำกิจกรรมให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของบริบทสังคม การกำหนดแผนปฏิบัติการโดยคำนึงถึง

ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ การส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของ อบต. การมีตัวกลางในการประสานความขัดแย้ง การปรับระเบียบข้อบังคับโดยใช้หลักประชาธิปไตยตามเหตุตามผลเพื่อลดความขัดแย้งและการให้มีการเจรจาต่อรองเพื่อลดความขัดแย้ง

แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ระดับปริญญาเอกจำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามมีค่าระหว่าง 0.8 - 1.0 ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (CVI) ของข้อคำถามมีค่าระหว่าง 0.9 - 1.0 และทำการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับผู้บริหาร อบต. ในจังหวัดราชบุรี จำนวน 30 ชุด เพื่อหาความสัมพันธ์รายข้อของแบบสอบถามคำนวณหาความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.9638

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับ ความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้สถิติ t-test ANOVA และ LSD

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย 247 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 และเป็นเพศหญิง 143 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 กลุ่มอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี (Generation Y) มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 กลุ่มอายุระหว่าง 31-45 ปี (Generation X) มีจำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 65.9 กลุ่มอายุมากกว่า 46 ปี (Baby boomer) มีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 การศึกษาระดับปริญญาตรีมีจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 ระดับปริญญาโทมีจำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม) ๒๕๕๔

ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 สถานะสมรสโสดหรือหม้าย มีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 สถานะสมรส มีจำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 73.1

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 14 รายการ จำแนกเป็นรายชื่อตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลด้านหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการ
จำแนกเป็นรายชื่อและโดยรวม

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1	ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการกิจให้บรรลุผลสำเร็จ	4.41	.62	มากที่สุด
2	มอบหมายอำนาจในการตัดสินใจตามบทบาทหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	4.20	.71	มาก
3	แสวงหาข้อมูลโดยตนเองและจากแหล่งข้อมูลอื่นๆก่อนการตัดสินใจ	4.21	.65	มากที่สุด
4	ข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการมาจากประสบการณ์ของตนเอง	3.97	.74	มาก
5	ข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการมาจากผู้นำชุมชนทั้งภายในและภายนอกพื้นที่	4.20	.68	มาก
6	ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของ อบต. เกิดจากประชาชนในท้องถิ่น	4.41	.71	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลด้านหน้าที่รับผิดชอบในการบริหาร
จัดการจำแนก เป็นรายข้อและโดยรวม (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
7	เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน	4.26	.78	มากที่สุด
8	เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน	4.40	.71	มากที่สุด
9	จัดทำกิจกรรม ให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของบริบทสังคม	4.20	.68	มาก
10	กำหนดแผนปฏิบัติการโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	4.31	.67	มากที่สุด
11	ส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของ อบต.	4.15	.73	มาก
12	มีตัวกลางในการประสานความขัดแย้ง	3.78	.82	มาก
13	ปรับระเบียบข้อบังคับโดยใช้หลักประชาธิปไตยตามเหตุตามผลเพื่อลดความขัดแย้ง	3.98	.82	มาก
14	ให้มีการเจรจาต่อรองเพื่อลดความขัดแย้ง	3.98	.83	มาก
หน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการ		4.18	.50	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.50)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 6 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติภารกิจให้บรรลุผลสำเร็จ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.62) ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของ อบต. เกิดจากประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.71)

เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.71) กำหนดแผนปฏิบัติการโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.67) เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.78) แสวงหาข้อมูลโดยตนเองและจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ก่อนการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.65)

นอกนั้นอยู่ระดับมากจำนวน 8 ข้อ คือ ข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการมาจากผู้นำชุมชนทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .68)

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม) ๒๕๕๔

จัดทำกิจกรรมให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของบริบทสังคม ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.71) มอบหมายอำนาจในการตัดสินใจตามบทบาทหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.96) ส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของ อบต. ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.73) ปรับระเบียบข้อบังคับโดยใช้หลักประชาธิปไตยตามเหตุตามผลเพื่อลดความขัดแย้ง ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.82)

ให้มีการเจรจาต่อรองเพื่อลดความขัดแย้ง ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.83) ข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการมาจากประสบการณ์ของตนเอง ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.74) มีตัวกลางในการประสานความขัดแย้ง ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.82)

การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ดังแสดงตามตารางดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบกลุ่มอายุ กับ ค่าเฉลี่ยของความรับผิดชอบในการบริหาร

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	SD	F	p-value
อายุ ≤ 30 ปี	3.9822	.60268	5.299	.005
อายุ 31-45 ปี	4.0964	.66096		
อายุ > 46 ปี	4.3106	.56159		

จากตารางที่ 2 ผู้บริหาร อบต. ที่มีกลุ่มอายุ ≤ 30 ปี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.9822 สำหรับผู้บริหาร อบต. ที่มีกลุ่มอายุ 31-45 ปี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.0964 และผู้บริหาร อบต. ที่มีกลุ่มอายุ > 46 ปี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.3106 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหาร อบต. พบว่า กลุ่มอายุต่างกันมีคะแนนเฉลี่ย

ความรับผิดชอบในการบริหารต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 5.299$, $p\text{-value} = .005$)

การเปรียบเทียบกลุ่มอายุรายคู่ พบว่าผู้บริหาร อบต. ที่อยู่ในกลุ่มอายุ > 46 ปี (Baby boomer) มีความรับผิดชอบในการบริหารมากกว่าผู้บริหาร อบต. ที่อยู่ในกลุ่มอายุ 31-45 ปี (Generation Y) และกลุ่มอายุ ≤ 30 ปี (Generation X) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการศึกษา กับ ค่าเฉลี่ยของความรับผิดชอบในการบริหาร

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	SD	F	p-value
ต่ำกว่า ปตรี	4.3626	.57753	4.833	.008
ปตรี	4.0806	.64274		
ปโท	4.1525	.64118		

จากตารางที่ 3 ผู้บริหาร อบต. ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.3626 สำหรับผู้บริหาร อบต.ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.0806 และผู้บริหาร อบต.ที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.1525 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหาร อบต. พบว่า ระดับการศึกษาต่างกันมี

คะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบในการบริหารต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 4.833$ $p\text{-value} = .008$) การเปรียบเทียบระดับการศึกษารายคู่พบว่า ผู้บริหาร อบต.ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความรับผิดชอบในการบริหารมากกว่าผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.08

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบสถานภาพสมรส กับ ค่าเฉลี่ยของความรับผิดชอบในการบริหาร

สถานภาพสมรส	$\bar{X}$	SD	t	p-value
โสดหรือหม้าย	4.0176	.67028	-2.455	.015
สมรส	4.1954	.62072		

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้บริหาร อบต.ที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรับผิดชอบในการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = -2.455$, $p\text{-value} = .015$)

โดยพบว่า ผู้บริหาร อบต. ที่สมรสแล้วมีความรับผิดชอบในการบริหารดีกว่าผู้บริหาร อบต.ที่เป็นโสดหรือหม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.015

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบเพศ กับ ค่าเฉลี่ยของความรับผิดชอบในการบริหาร

เพศ	$\bar{X}$	SD	t	p-value
ชาย	4.2180	.62157	2.891	.004
หญิง	4.0258	.65105		

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้บริหาร อบต.ที่มีเพศต่างกันมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรับผิดชอบในการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 2.891$, $P\text{-value} = .004$) โดยพบว่า

ผู้บริหาร อบต.เพศชายมีความรับผิดชอบในการบริหารดีกว่าผู้บริหาร อบต.เพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.004

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสและเพศ กับความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยให้หลักการมาภิบาลด้านหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการ อบต. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ข้อมูล ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้บริหาร อบต. และข้อความถามเกี่ยวกับหลักการมาภิบาลด้านความรับผิดชอบ ในการบริหาร อบต. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวนร้อยละ t-test ANOVA และทดสอบรายคู่โดยใช้ LSD จากผลการวิจัยสามารถนำเสนอประเด็นมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

ประชากรซึ่งเป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 390 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 247 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 มากกว่าเพศหญิงซึ่งมีจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 กลุ่มอายุระหว่าง 31-45 ปี มีมากที่สุดมีจำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 65.9 กลุ่มอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี มีน้อยที่สุดจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 ส่วนกลุ่มอายุมากกว่า 46 ปี มีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 การศึกษาระดับปริญญาตรีมีมากที่สุดจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีน้อยที่สุดจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 ส่วนระดับปริญญาโทมีจำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 สถานะสมรสผู้บริหารที่สมรสแล้ว มีจำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 73.1 มากกว่าผู้บริหารที่อยู่คนเดียวซึ่งเป็นโสดหรือหม้าย ซึ่งมีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร อบต. ที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความรับผิดชอบในการบริหารแตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่อยู่ในกลุ่มอายุมากกว่า 46 ปี

มีความรับผิดชอบในการบริหารมากกว่าผู้บริหารที่อยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง 31-45 ปี (Generation Y) และกลุ่มอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี (Generation X) แสดงว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่าจะสามารถรับผิดชอบในการบริหารงานมากกว่าผู้บริหารที่อายุน้อยกว่า ผู้บริหาร อบต. ที่มีการศึกษาต่างกันมีความรับผิดชอบในการบริหารแตกต่างกันโดยผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความรับผิดชอบในการบริหารมากกว่าผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท แสดงว่า ผู้บริหารที่ให้ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารที่อาศัยประสบการณ์ในการบริหารงานซึ่งส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้บริหาร อบต. ที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความรับผิดชอบในการบริหารแตกต่างกันโดยผู้บริหารที่สมรสแล้วมีความรับผิดชอบในการบริหารดีกว่าผู้บริหารที่โสดหรือหม้าย แสดงว่า ผู้บริหารที่สมรสแล้วผ่านความรับผิดชอบในชีวิตสมรสซึ่งจะต้องดูแลรับผิดชอบครอบครัวมีจิตสำนึกของความรับผิดชอบได้ดีกว่าคนโสดหรือหม้าย ในขณะที่ผู้บริหาร อบต. ที่มีเพศต่างกันมีความรับผิดชอบในการบริหารแตกต่างกันโดยผู้บริหารเพศชายมีความรับผิดชอบในการบริหารดีกว่าผู้บริหารเพศหญิง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เลิศชัย คชสิทธิ์ (2553) พบว่า ความคิดเห็นของพนักงานต่อคุณลักษณะของผู้บริหารระดับกลางจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา จังหวัดที่ตั้งสถานประกอบการ และประสบการณ์ทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า พนักงานชายให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะของผู้บริหารมากกว่าพนักงานหญิง ในด้านความรับผิดชอบ (Responsibility) เช่นเดียวกับ Sheahan,P. (2005) ได้กล่าวถึง การจัดการความแตกต่างของช่วงอายุจำเป็นต้องทราบความจริง ๔ ประการ คือ (1) ทุกช่วงอายุมีความแตกต่าง (2) เหตุที่มีความต่างนั้นก็เพราะว่าแต่ละช่วงอายุได้เห็นประสบการณ์ของคนรุ่นก่อนตนเอง ผนวกกับประสบการณ์ในชีวิตทำงาน ทำให้เขาพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะของช่วงวัยตนเองขึ้นมา

(3) เป็นเรื่องปกติที่คนวัยหนึ่งจะมองคนวัยก่อนตนในเชิงวิพากษ์วิจารณ์และมีแนวโน้มจะเป็นไปในทางลบ และ (4) ทุกช่วงอายุมีทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน ดังนั้นฝ่ายบริหารขององค์กรต้องรู้จักดึงจุดแข็งและศักยภาพของคนแต่ละช่วงวัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสและเพศ กับความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญที่ต้องให้ความสำคัญ และเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานสอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 กำหนดให้คุณสมบัติของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีวุฒิการศึกษาสูงขึ้นไปในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากเดิมที่ไม่มีกำหนด ทำให้ในอนาคตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงขึ้น ซึ่งปัจจุบันผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น แต่ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร อบต. ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความรับผิดชอบในการบริหารมากกว่าผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท แสดงว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทซึ่งมีความรู้สูงขึ้นแต่อาจขาดความรับผิดชอบในการบริหารงานด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นควรจะได้รับการอบรมเพิ่มเติมในด้านความรับผิดชอบในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับ การประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติภารกิจให้บรรลุผลสำเร็จ การมอบหมายอำนาจในการตัดสินใจตามบทบาทหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การแสวงหาข้อมูลโดยตนเองและจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ก่อนการตัดสินใจ ข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการมาจากประสบการณ์ของตนเอง ข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการมาจากผู้นำชุมชนทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของ อบต. เกิดจากประชาชนในท้องถิ่น การเปิดโอกาสให้ภาคเอกชน

ตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน การเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน การจัดทำกิจกรรมให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของบริบทสังคม การกำหนดแผนปฏิบัติการโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ การส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของ อบต. การมีตัวกลางในการประสานความขัดแย้ง การปรับระเบียบข้อบังคับโดยใช้หลักประชาธิปไตยตามเหตุตามผลเพื่อลดความขัดแย้งและการให้มีการเจรจาต่อรองเพื่อลดความขัดแย้ง ซึ่งผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทอาจขาดประสบการณ์ในด้านความรับผิดชอบในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว

ผู้บริหาร อบต. จึงควรต้องดำเนินนโยบายตามกระบวนการบริหารงานใน อบต. ด้วยความรับผิดชอบในการบริหาร โดยสนับสนุนให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเทและเสียสละ สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนามาตรฐานการให้บริการอยู่ตลอดเวลา บริหารการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า ใช้ทรัพยากรของทางราชการอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน สามารถจัดบริการสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพภายในชุมชน ใช้เหตุผลในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตรงตามความต้องการของประชาชน มีการวางแผนสำรองสำหรับป้องกันความเสี่ยงหรือแก้ไขความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยจัดระบบการตรวจสอบการบริหารจัดการโดยบุคคลภายนอกที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งปัจจุบันระเบียบการบริหารงานเปิดโอกาสให้มีการประเมินผลการทำงานจากคณะกรรมการจากภายนอกได้ หลักเสี่ยงการบริหารจัดการที่อาจก่อให้เกิดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนรวมทั้งหลักเสี่ยงการบริหารจัดการในระบบอุปถัมภ์ที่สำคัญก่อนที่จะมาทำหน้าที่บริหารท้องถิ่นควรมีการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจของครอบครัวก่อนเพื่อความพร้อมในการบริการประชาชน รวมทั้งการสร้าง

ความเข้าใจให้ทุกคนในครอบครัวสนับสนุนการทำงานด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. หน่วยงานที่มีหน้าที่คัดเลือกผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต้องให้ความสำคัญกับกลุ่มคนที่มีอายุมากกว่า 46 ปีที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ผู้บริหารองค์การควรเป็นผู้ที่สมรสแล้วและเป็นเพศชาย ซึ่งมีผลต่อความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทต้องได้รับการอบรมเพิ่มเติมในด้านความรับผิดชอบในการบริหารงาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป 3 ประเด็น ดังนี้

1. การศึกษาวิจัยเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรนำเรื่องประสบการณ์ในตำแหน่งการทำงาน จำนวนบุตรและรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเนื่องมารวมพิจารณาด้วย

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลในกลุ่มผู้ปฏิบัติการขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับหลักธรรมาภิบาลในองค์ประกอบด้านอื่นๆ เช่น ความเป็นธรรม ความโปร่งใส การจัดการความขัดแย้ง การจัดการตามสถานการณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการทรัพยากร การมีส่วนร่วมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารอ้างอิง

- โกวิท พวงงาม. (2544). การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- ชาติชัย อุดมกิจมงคล. (2553). องค์ประกอบของธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์การจัดการดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2536). การบริหารงานพัฒนาชนบท การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารงานพัฒนาสภาตำบล: สาเหตุและแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เลิศชัย คชสิทธิ์. (2551). ทักษะการบริหารและคุณลักษณะของผู้บริหารระดับกลาง กรณีศึกษาบริษัทผลิตคอมพิวเตอร์ในภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.
- สำนักงาน ก.พ. (2543, ธันวาคม). เอกสารรายงานผลการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง ความสำเร็จและบทเรียนในการสร้างธรรมาภิบาลในส่วนราชการ. ณ ห้องประชุมสุขุมมัย ประดิษฐ์ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน, นนทบุรี.

- สุรพงษ์ มาลี. (2553). **กระแสน กระแสโลก**. มติชนสุดสัปดาห์ 29 สิงหาคม - 4 กันยายน พ.ศ. 2551.
- Sheahan, P. (2005). **Generation Y**. Prahran, Victoria : Hardie Grant Books.

